

„We hebben in dit land nu eenmaal minder over voor jeugdhulpverlening”

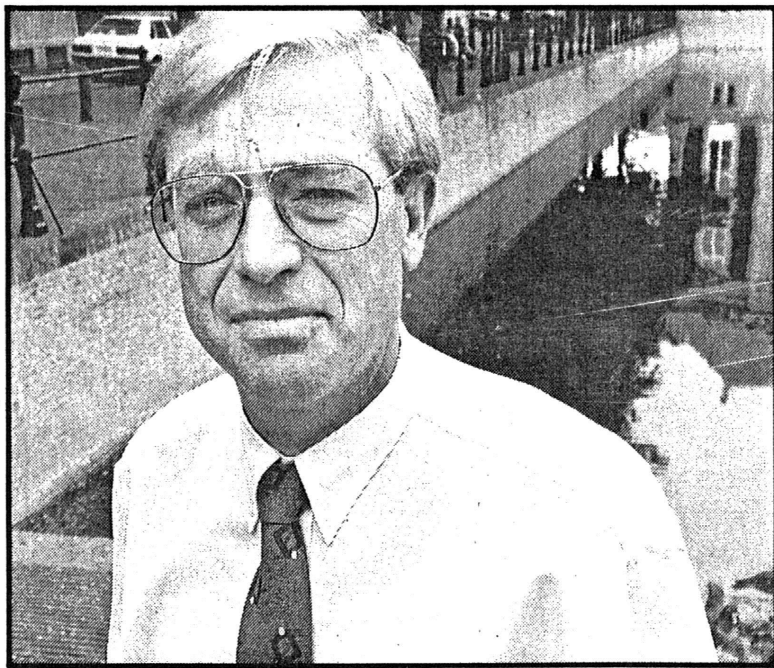

Foto Arno Lingerak

H. MULLER

Algemeen directeur van de Stichting Bijzonder Jeugdwerk (BJ). Bestuurt veertien instellingen voor jeugdhulpverlening, waar circa duizend jongeren hulp krijgen. Maakte vorige week bekend dat hij, vooruitlopend op de bezuinigingsplannen van WVC, het Drentse internaat De Baanderhoek in 1994 wil sluiten. „Je moet aanvaarden dat je oude vormen moet inleveren als je nieuwe dingen wilt doen.”

— *Waarom moet De Baanderhoek dicht, zijn er soms te veel internaten? Iedereen schreeuwt moord en brand als op de jeugdhulpverlening wordt bezuinigd en nu sluit u zelf een internaat.*

Muller: „Sinds het begin van de jaren tachtig is er voortdurend bezuinigd. Toen was een miljard beschikbaar voor de jeugdhulpverlening, nu nog zeshonderd miljoen. Tien jaar lang hebben we ach en wee geroepen en vervolgens ging de bezuiniging toch door. De citroen werd steeds verder uitgeknepen. De mensen gingen zitten wachten op de volgende klap en ondergingen de bezuinigingen lijdzaam. Wij nemen nu zelf het initiatief. Zet je je de hakken in het zand, nu minister d'Ancona tot 1994 een bezuiniging van 55 miljoen heeft aangekondigd? Of ga je in de aanval?”

— *Maar u verlaagt het aantal internaatsplaatsen, terwijl onderzoekers op het terrein van de jeugdhulp juist menen dat er te weinig plaats is voor jongeren die intensieve hulp nodig hebben.*

„Er verdwijnen geen zestig plaatsen uit de jeugdhulpverlening in het Noorden. Het is in feite een verschuiving, het totale aantal plaatsen in de instellingen voor Bijzonder Jeugdwerk in het Noorden gaat omhoog van ruim driehonderd naar vierhonderd. Het is een misverstand te denken dat alleen internaten intensieve hulp bieden. Je kunt niet zeggen dat in kleinere woonseenheden, zoals een kamertrainingproject, alleen jongeren wonen die gemakkelijk te begeleiden zijn. De behandeling en

begeleiding van jongeren die op kamers wonen of in een BJ-instelling onderwijs volgen, is niet per se minder intensief. Maar een 24-uurs voorziening, zoals een internaat, is hartstikke duur. Je hebt altijd een vaste bezetting nodig. Het geld komt niet allemaal ten goede aan de kwaliteit van de zorg.”

— *Minister d'Ancona van WVC wordt wel op haar wenken bediend. Ze kondigt een bezuinigingsplan aan waarover de Kamer nog moet beslissen, maar u levert in de noordelijke provincies al vast een miljoen in.*

„Je kunt niet blazen en het meel in je mond houden. Ik stel in alle nuchterheid vast dat we in dit land minder over hebben voor collectieve voorzieningen zoals jeugdhulpverlening. Ik vind het nodig om lichtere vormen van hulp te ontwikkelen, zoals preventie en advisering. Dan kunnen we zoveel mogelijk jongeren blijven helpen. Daarbij neem ik enig risico, want misschien zijn er straks inderdaad wel te weinig internaatsplaatsen. Maar we roepen allemaal dat de hulp lichter en dichterbij huis moet. En we zien dat er minder geld is. Speel dan op die ontwikkeling in.”

Muller mag met een zeker enthousiasme over de nieuwe koers van het Bijzonder Jeugdwerk vertellen, hij aarzelt niet om de sluiting van De Baanderhoek „wrang” te noemen. Twintig tot dertig mensen zullen hun baan kwijtraken.

„De gemiddelde kosten per jongere gaan daardoor voor de BJ-instellingen in Groningen, Friesland en Drente omlaag van 70 duizend

naar 50 duizend gulden per jaar”, zegt Muller. „Dat zijn geweldige klappen. Je kunt zeggen: je bent achterlijk dat je dit doet. Maar het is uitgesloten dat je de bezuinigingen die op ons afkomen uitsluitend op de post materieel kunt opvangen. Dus moet je de organisatie efficiënter maken en zoveel mogelijk de directe hulpverlening ontzien. Organisaties als BJ moeten een soort concern vormen, waar allerlei vormen van hulp beschikbaar zijn, zodat de organisatie ook bij minder geld de nodige hulp kan garanderen.”

Schaalvergroting biedt nog een ander voordeel, vindt Muller. Jeugdhulpverleners die dreigen op te branden door hun werk met moeilijke jongeren, kunnen in een concern gemakkelijker worden overgeplaatst naar een groep minder lastige klanten. Op die manier kan worden voorkomen dat er wat Muller noemt een *monocultuur* ontstaat, waarin de zaken uit de hand lopen. Muller wil niet veel zeggen over het Drentse internaat De Dreef (dat door Justitie wordt betaald en waar jongeren gedwongen zijn opgenomen; BJ-instellingen krijgen hun geld van WVC en bieden hulp op basis van vrijwilligheid). Maar hij wijst er wel op dat De Dreef geen deel uitmaakt van een grotere organisatie. De gebeurtenissen in De Dreef dragen volgens hem bij tot een verdere afkalking van het maatschappelijk krediet voor internaten, dat toch al niet groot is.

Het Bijzonder Jeugdwerk gaat meer dan voorheen het accent leggen op preventie, het voorkomen dat een beroep wordt gedaan op dure vormen van hulp. Muller: „Van de jongeren die na hun vertrek uit de jeugdhulpverlening aan het werk gaan, heeft na een maand of drie nog maar eenderde een baan. De rest heeft het niet gereed. Je moet die mensen en hun werkgevers dus begeleiden, om ervoor te zorgen dat ze het wél redden. Jongeren die met de jeugdhulpverlening in aanraking zijn geweest, krijgen er als ouders heel vaak opnieuw mee te maken, vanwege hun kinderen. Ook daar is preventie nodig.”

Maar preventie leidt niet per se tot minder hulp. Jongeren die hebben gemerkt dat hulp echt helpt, zijn eerder geneigd opnieuw hulp te zoeken als ze in moeilijkheden dreigen te raken, is Mullers ervaring. Die hulp moet worden betaald, zonder dat er meer geld beschikbaar komt.

Muller: „Je moet aanvaarden dat je oude vormen moet inleveren als je nieuwe dingen wilt gaan doen. Het is waar: als een tent goed draait ga je niet naar de inhoud van je hulpaanbod kijken.”

— *Dus u bent eigenlijk blij met de bezuinigingen?*

„Onzin. Maar als je economisch de duim schroeven krijgt aangedraaid, ontkom je er niet aan de inhoud van je werk te herijken. Als je dat niet doet, word je verrast door de snelheid waarmee je op de glijbaan terecht bent gekomen.”

JET BRUINSMA

Volkskrant, 10 september 1991